

Karina Dudzik

Instytut Filologii Germańskiej / Katedra Językoznawstwa Germańskiego
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

**METODOLOGIA POSTĘPOWANIA
PRZY REKONSTRUKCJI RAMY KOGNITYWNEJ
POJĘCIA *TOLERANCJI*
NA PODSTAWIE MODELU SEMANTYKI RAMOWEJ
ALEXANDRA ZIEMA**

Key words: frame semantics, slots, default values, fillers, tolerance

1. Wprowadzenie

W niniejszym artykule prezentuję metodologię zastosowaną do analizy semantycznej pojęcia tolerancji¹ w języku polskim i niemieckim. Punktem wyjścia dla prezentowanego modelu jest teoria semantyki ramowej w ujęciu Alexandra Ziema [2008] oraz jego postępowanie badawcze. Kolejność prezentowanych treści jest następująca: wychodząc od pojęcia ramy semantycznej i jej części składowych w ujęciu A. Ziema, przedstawiam wypracowany przez siebie model analizy, koncentruję się w szczególności na różnicach wynikających z odmiennych celów analizy mojej i A. Ziema oraz doboru odmiennego materiału językowego. W ostatniej części artykułu przedstawiam zalety wykorzystania opracowanej metody przede wszystkim w kontrastywnych badaniach semantycznych. Dla lepszego zobrazowania wybranych etapów postępowania metodologicznego posługuję się danymi empirycznymi pochodzącymi z przeprowadzonej analizy pojęcia tolerancji².

¹ W artykule dokonuję rozróżnienia pomiędzy leksemem *tolerancja* zapisanym kursywą i pojęciem TOLERANCJA zapisanym kapitalikami. W pozostałych przypadkach stosuję antykwę.

² Pełną definicję kognitywną przedstawiłam w artykule *Darstellung des Begriffs Toleranz im Deutschen und im Polnischen aus frame-semantischer Perspektive* [w druku].

2. Koncepcja ramy semantycznej w ujęciu A. Ziem [2008]

W teorii semantyki ramowej A. Ziem kluczową rolę odgrywa wiedza użytkowników języka związana z danym pojęciem. Nie jest ona stała, przeciwnie, jest ona ciągle aktualizowana i poszerzana w ciągu życia za sprawą percepcji otaczającego świata. Wiedza ta jest ponadto, na co wskazuje sam autor, niezbędna, aby rozumieć słowa i/lub wyrażenia językowe i móc ich poprawnie używać. Według A. Ziem wiedza jest ustrukturyzowana, co oznacza, że posiada ona określony schemat dający się opisać za pomocą ramy semantycznej (*Frame*). A. Ziem [2008, 2] definiuje ramę semantyczną³ jako wiedzę konceptualną, ewokowaną przez wyrażenie językowe i przywoływaną przez użytkowników języka w celu zrozumienia znaczenia struktury językowej. Rama semantyczna składa się z trzech elementów, do których należą *Leerstellen*, *konkrete Füllwerte* i *Standardwerte*⁴.

A. Ziem definiuje *Leerstellen* jako punkty odniesienia⁵. I tak, dla auta może być to kolor, funkcja, model, zaś w przypadku psa jego wielkość, umaszczenie czy rasa. *Leerstellen*, dające się też sformułować w formie pytań, spełniają istotną funkcję z tego względu, że wskazują na predykcje, jakie można przypisać danemu obiektowi. O ile skała może być wysoka, o tyle nie da się jej przypisać cechy ciężarna czy też koloru blond [por. Ziem 2008, 308]. Aby stwierdzić, jakie *Leerstellen* ma dane wyrażenie językowe aktywujące ramę, należy, według A. Ziem, ustalić najpierw „najwyższy” hiperonim, bazując przy tym na metodzie redukcji⁶ wypracowanej i zoperacjonalizowanej przez K.P. Konerdinga [1993, 139-217]. Redukcję do „najwyższego” hiperonimu omówię w dalszej części artykułu.

Punkty odniesienia mogą być wypełnione materiałem językowym w dowolny sposób⁷. A. Ziem dokonuje rozróżnienia na: (1) *Standardwerte*, czyli treści implicytne, przywoływane z pamięci na podstawie wiedzy i doświadczeń życiowych użytkowników języka, pojmowane też jako najbardziej charakterystyczne predykcje, które przypisuje się *Leerstellen* [por. Ziem 2008, 13, 335-340; Ziem 2013, 157], oraz (2) *konkrete Füllwerte* definiowane jako predykcje eksplicytne, występujące bezpośrednio w tekście bądź w wypowiedzi ustnej [por. Ziem 2008, 326-335].

³ „Frames sind konzeptuelle Wissenseinheiten, die sprachliche Ausdrücke beim Sprachverstehen evozieren, die also Sprachbenutzerinnen und Sprachbenutzer aus ihrem Gedächtnis abrufen, um die Bedeutung eines sprachlichen Ausdrucks zu erfassen“ [Ziem 2008, 2].

⁴ A. Ziem [2008] posługuje się odpowiednio pojęciami: *Leerstellen (slots)*, *konkrete Füllwerte (fillers)* oraz *Standardwerte (default values)*. Ze względu na brak polskich odpowiedników operuję w artykule niemiecką terminologią (wyjaśniając każde pojęcie w sposób opisowy).

⁵ Odpowiednikiem *Leerstellen* są u J. Bartmińskiego [2007] fasety (aspekty).

⁶ W oryginale: Hyperonymtypenreduktion.

⁷ Analogicznie u J. Bartmińskiego [2007] aspekty są wypełnione konkretnymi charakterystykami.

3. Metodologia badań

Różnice w metodologii opracowanej przez A. Ziema [2008] i w wersji przeze mnie zmodyfikowanej wynikają po pierwsze z odmiennych celów analizy, po drugie zaś z nieco innego typu danych, które posłużyły do badań. A. Ziem wykorzystał ramę semantyczną jako instrumentarium do zbadania metafory *Heuschrecke* (pol. szarańcza) funkcjonującej w tzw. dyskursie o kapitalizmie w odniesieniu do inwestorów. Na postępowanie badawcze A. Ziema składało się w kolejności pięć kroków, do których należą: (1) określenie danych tekstowych do analizy, (2) analiza predykcji, (3) redukcja do „najwyższego” hiperonimu, (4) klasyfikacja predykcji oraz (5) ocena wyników analizy.

Teorię ramy semantycznej A. Ziema wykorzystałam do zbudowania holistycznej definicji kognitywnej tolerancji⁸ w języku polskim i niemieckim. Do analizy włączyłam przy tym dwa typy danych, a mianowicie: definicje leksykograficzne oraz artykuły⁹ z prasy wysokonakładowej o różnym profilu, w których pojawia się pojęcie TOLERANCJI, a ponadto derywaty, antonimy i złożenia. Powzięte przeze mnie postępowanie badawcze można podzielić na sześć etapów: (1) określenie danych tekstowych do analizy, (2) analiza predykcji, (3) **ankieta**, (4) **ustalenie *Leerstellen* dla pojęcia TOLERANCJI**, (5) klasyfikacja predykcji oraz (6) ocena wyników analizy.

Pierwszym wspólnym krokiem w obu postępowaniach badawczych było **określenie danych tekstowych do analizy**. W analizie metafory *Heuschrecke* A. Ziema korpus stanowiły artykuły prasowe¹⁰ dostępne w formie elektronicznej. Autor przyjął dodatkowo pewne ramy czasowe: do korpusu włączył artykuły zamieszczone w prasie od momentu pojawienia się w nich metafory *Heuschrecke*, do czasu, kiedy debata o kapitalizmie zeszała na dalszy plan, ustępując miejsca innym tematom. A. Ziem nie poddał analizie całych artykułów prasowych. Dla każdego z nich określił osobno „zakres” badanego kontekstu, najczęściej zdania, w których występowało analizowane przez niego określenie (jak i wszystkie zaimki, anafory i katafory), oraz zdanie poprzedzające i następujące [por. Ziem 2008, 392-394, 406-409].

W mojej analizie semantycznej uwzględniłam dwa typy danych, przypisując im odmienne funkcje. Definicje słownikowe *tolerancji* (niem. *Toleranz*) potraktowałam jako bazę leksykograficzną ukazującą szerokie spektrum znaczenia i poddałam je w całości analizie. Dla artykułów prasowych określiłam

⁸ Pojęcie TOLERANCJI na gruncie językoznawstwa było przedmiotem badań m.in. G. Habrajskiej [1998] oraz M. Pietruchy [2008].

⁹ Artykuły w języku polskim pochodziły z dwóch dzienników („Rzeczpospolita”, „Gazeta Wyborcza”) i jednego tygodnika („Newsweek”). Korpus tekstów w języku niemieckim stanowiły z kolei artykuły prasowe zaczerpnięte z dwóch dzienników („Frankfurter Allgemeine Zeitung”, „Süddeutsche Zeitung”) i jednego tygodnika („Der Spiegel”).

¹⁰ Badacz włączył do korpusu 70 artykułów prasowych z trzech niemieckich dzienników („Süddeutsche Zeitung”, „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, „Tagesspiegel”) i jednego tygodnika („Die Zeit”).

– podobnie jak A. Ziem – zakres badanego kontekstu, traktując je jako źródło informacji na temat aktualnego użycia pojęcia TOLERANCJI.

Drugi etap, mianowicie analiza predykcji, polegał na pozyskaniu z tekstów prasowych wszystkich predykcji: odnoszących się u A. Ziema do metafory *Heuschrecke*, zaś w mojej analizie – analogicznie – do pojęcia TOLERANCJI w języku polskim i niemieckim. W obu postępowaniach badawczych etap ten realizowany był w ten sam sposób, a jego przebieg ilustrują przykłady w tabeli 1.

Tabela 1

Pozyskiwanie predykcji odnoszących się do pojęcia TOLERANCJI na podstawie przykładowych fragmentów artykułów prasowych

Przykład z prasy	Uzyskane predykcje
„Na publicznym basenie w miejscowości Sundbyberg koło Sztokholmu oprócz przebieralni dla pań i panów dobudowano jeszcze trzecią – «neutralną płciowo» (...). Władze miejskie podkreślają, że jest to pierwszy w Szwecji basen oficjalnie przyjazny dla LGBT (...). Szwecja jest znana z tolerancji dla dowolnej orientacji seksualnej”. („Rzeczpospolita” 28 I 2015)	– Szwecja jest tolerancyjna – Tolerancja dla dowolnej orientacji seksualnej
„Andererseits scheint es eine wachsende Toleranz für Politiker mit Behinderungen zu geben. Kein Mensch stört sich an einem Finanzminister im Rollstuhl.“ („Spiegel“ 3 XI 2014)	– Tolerancja dla osób niepełnosprawnych – Tolerancja może wzrastać

Celem **ankiety**, jako dodatkowego etapu mojej analizy, było zbadanie tego, jak rodzimi użytkownicy języka polskiego i niemieckiego konceptualizują pojęcie TOLERANCJI i które znaczenia uważają za najbardziej charakterystyczne. Respondenci odpowiadali na pytanie: *Co rozumiesz pod pojęciem 'tolerancji'?*, zaznaczając przy zebranych na podstawie definicji leksykograficznych znaczeniach jedną z trzech odpowiedzi (tak/nie/ciężko powiedzieć). Ponadto mieli możliwość uzupełnienia ankiety o własne spostrzeżenia, mogli też wskazać znaczenia, które nie zostały w ankiecie uwzględnione. Wzory ankiet w obu językach były jednakowe pod względem treści. Przy ocenie wyników analizy przyjął następujące kryterium: znaczenia wskazane przez co najmniej 3/4 użytkowników języka uznałam za najbardziej utrwalone (*Standardwerte*).

Kolejny etap postępowania badawczego stanowiła u A. Ziema **redukcja do „najwyższego” hiperonimu**. Wychodząc z założenia, że zarówno hiperonimy, jak i hiponimy aktywują tę samą ramę semantyczną i mają te same *Leerstellen* [por. Ziem 2008, 310], posiłkując się przy tym metodą opracowaną przez K.P. Konerdinga, autor przeprowadził redukcję [por. Ziem, 2008, 318-319], której uproszczony przebieg prezentuje niniejszy schemat:

szarańcza → insekt → zwierzę → istota żyjąca → organizm

W wyniku redukcji, dokonanej na podstawie słownika *Duden Deutsches Universalwörterbuch* [1989], A. Ziem ustalił dla analizowanego przez siebie określenia hiperonim **organism** i, odnosząc się do tego hiperonimu, stworzył listę *Leerstellen*. Bazował przy tym na klasach predykcji sformułowanych przez B. Lönneker [2003, 262-277]. Dotyczą one bardzo wielu aspektów, np. pochodzenia organizmu, jego cech, miejsca występowania, formy, wyglądu, zdolności, zachowania, przyzwyczajzeń, funkcji czy też jego znaczenia dla człowieka.

Ustalenie *Leerstellen* dla tolerancji metodą przyjętą przez A. Ziema okazało się problematyczne. *Duden Online-Wörterbuch* notuje trzy znaczenia¹¹ tego wyrazu, a mianowicie:

1. 'cierpliwość, wyrozumiałość';
2. '(ograniczona) odporność organizmu na działanie szkodliwych czynników środowiskowych, np. toksycznych substancji, promieniowania';
3. 'dopuszczalna różnica, odchylenie określonej wartości technicznej, np. długości od ustalonych norm'.

Ustalenie jednego i uniwersalnego dla wszystkich znaczeń hiperonimu¹² okazało się w przypadku *tolerancji*, pojęcia abstrakcyjnego, niemożliwe, dlatego też, bazując na definicjach leksykograficznych, wykorzystując walencję rzeczownika *tolerancja*, sformułowałam listę *Leerstellen* w postaci następujących pytań: (1) Kto jest zdolny do tolerancji? (2) Co jest zdolne do tolerancji? (3) Kogo można tolerować? (4) Co można tolerować? (5) Jakimi innymi określeniami zastępowane jest pojęcie TOLERANCJI? Gdzie/W jakim obszarze ma miejsce tolerancja? (6) Jakie są cechy/atrzybuty tolerancji?

W literaturze przedmiotu funkcjonują dwa ambiwalentne stanowiska: zwolenników użycia hiperonimów (wśród niemieckich językoznawców są to m.in. A. Ziem 2008, K.P. Konerding 1993, B. Lönneker 2003) oraz przeciwników takiego postępowania. Według J. Kleina [1999, 160], rzeczowniki przyporządkowane odpowiadającemu im hiperonimowi są przezeń ograniczane i brakuje im specyfikacji (autor posługuje się przykładem rzeczownika *student*, dla którego pojęciem nadrzędnym jest *osoba*, przy czym brakuje specyfikacji rzeczowników *student*, *uczeń*, *zakonnica* znajdujących się w obrębie tego samego hiperonimu).

Równie krytycznie w odniesieniu do „użycia wyrażenia z największego piętra taksonomicznego” wypowiedział się J. Bartmiński. Stwierdził on: „Sięgnięcie po hiperonim z najwyższego poziomu hierarchii (...) gubiłoby językowo ważną informację i zacierałoby obraz leksykalno-semantycznej organizacji języka”. W wyborze pojęcia nadrzędnego należy kierować się – zdaniem językoznawcy – zasadą bliskiej przyległości hiperonimu i sięgać po najbliższy poziom

¹¹ Tłumaczenie moje – K.D.

¹² Ustalenie jednego „najwyższego” hiperonimu okazało się niemożliwe dla pojęcia *tolerancji*. Nieudaną próbę redukcji dla chociażby pierwszego ze znaczeń można przedstawić następująco: tolerancja → wyrozumiałe zachowanie → tolerancja.

hierarchii, kategoryzując nóż, śliwkę czy łóżko nie jako rzeczy, ale bardziej konkretnie jako narzędzie, owoc czy mebel [por. Bartmiński 2007, 54-56].

Kolejny etap analizy, mianowicie **klasyfikacja predykcji**, przebiega w obu modelach tak samo i polega na przyporządkowaniu predykcji otrzymanych w wyniku analizy artykułów prasowych do odpowiednich *Leerstellen*. Cztery pozyskane w drugim etapie analizy predykcje i odnoszące się do pojęcia TOLERANCJI można sklasyfikować następująco:

- Co jest zdolne do tolerancji? (Szwecja)
- Kogo można tolerować? (osoby niepełnosprawne)
- Co można tolerować? (dowolną orientację seksualną)
- Czym charakteryzuje się tolerancja? (może wzrastać)

Ważne jest, żeby każda predykcja została dopasowana. Jeśli okaże się, że lista *Leerstellen* jest niewystarczająca, należy ją odpowiednio rozbudować.

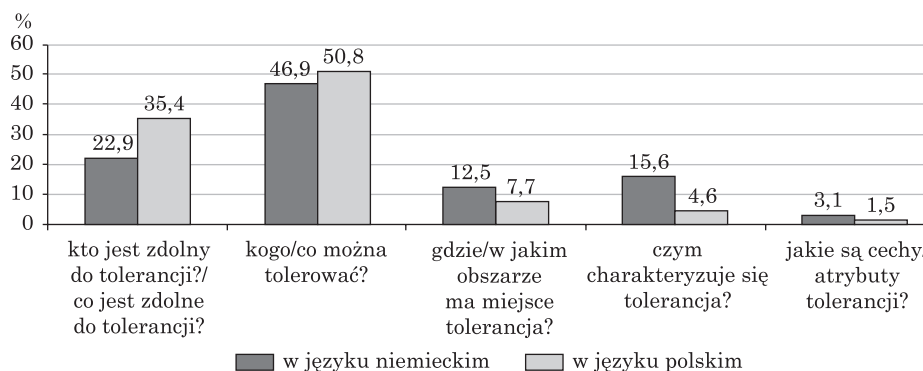
Ostatni etap w obu zestawianych postępowaniach badawczych stanowi **ocena wyników analizy**. A. Ziem [2008, 425-438] sformułował wnioski dotyczące najbardziej utrwalonych aspektów wiedzy (*Standardwerte*) w odniesieniu do metafory *Heuschrecke* w dyskursie o kapitalizmie na podstawie danych procentowych (ile predykcji zostało przyporządkowanych poszczególnym klasom predykcji). Autor stwierdził, iż *Standardwerte* powstają w dwojaki sposób¹³. Po pierwsze chodzi o te predykcje, które w porównaniu z innymi pojawiają się o wiele częściej w dyskursie. *Standardwerte* mogą tworzyć się również w obrębie tych *Leerstellen*, którym w porównaniu z innymi przyporządkowano dużo więcej predykcji. Przy określaniu *Standardwerte* A. Ziem posłużył się dwoma ważnymi pojęciami: *Type-Frequenz* (utrwalenie się pewnego *Leerstelle*) i *Token-Frequenz* (utrwalenie się pewnej predykcji).

Końcowy etap analizy stanowi w moim ujęciu holistyczna definicja tolerancji w języku polskim i niemieckim oraz porównanie tych definicji. Już analiza danych leksykograficznych unaoczniała, że słownikowe definicje *tolerancji* różnią się objętością i liczbą zawartych w słownikach znaczeń. Definicje leksykograficzne *tolerancji* w obu językach poszerzyłam następnie o te aspekty znaczenia, które pojawiły się w prasie. W przypadku tekstów prasowych zastosowałam tę samą metodę co A. Ziem do określenia możliwych *Standardwerte*. Poniższy wykres pokazuje wyraźną dominację dwóch *Leerstellen* w stosunku do pozostałych, a co za tym idzie duże prawdopodobieństwo tworzenia się w ich obrębie najbardziej utrwalonych predykcji.

Istotnych informacji o możliwych utrwalonych znaczeniach pojęcia TOLERANCJI dostarczają też wyniki ankiety. Już przeprowadzona przez mnie ankieta na niewielkiej liczbie respondentów¹⁴ pokazała, że do najbardziej

¹³ „Die Herausbildung von Standardwerten steht im engen Zusammenhang mit dominierenden Wissensaspekten (Prädikatoren/-klassen). Nur dort, wo eine hohe Type-Frequenz vorherrscht, ist eine hohe Token-Frequenz möglich“ [Ziem 2008, 436].

¹⁴ Ankieta została przeprowadzona w 2015 r. wśród studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Universität Regensburg.

Rys. 1. Procentowe zestawienie *Leerstellen* pojęcia *TOLERANCJI* i przyporządkowanych im predykcji w języku polskim i niemieckim

utrwalonych „cech/atributów” *TOLERANCJI* należą według polskich użytkowników języka: (1) poszanowanie odmiennych przekonań religijnych (100%), (2) poszanowanie odmiennych przekonań politycznych (94%), (3) poszanowanie dla odmiennej orientacji seksualnej (92%). Te same znaczenia zostały uznane przez niemieckich respondentów za *Standardwerte*, inaczej kształtują się jednakże dane procentowe: (1) poszanowanie odmiennych przekonań religijnych (90%), (2) poszanowanie odmiennej orientacji seksualnej, (3) poszanowanie odmiennych przekonań politycznych (76%).

4. Uwagi końcowe

Zaprezentowany w artykule model analizy unaocznia takie podejście do badań semantycznych, w którym znosi się granicę między wiedzą językową i wiedzą o świecie, a postuluje się holistyczny sposób definiowania pojęć, uwzględniający wszystkie aspekty znaczenia. Definicja na podstawie założeń semantyki ramowej przestaje być jedynie sumą znaczeń. Celem przyjętej metodologii jest bowiem zbadanie rangi poszczególnych znaczeń, próba wskazania najbardziej utrwalonych aspektów znaczenia oraz treści implicytnych przywoływanych przez użytkowników języka na podstawie ich wiedzy i doświadczeń życiowych. Prezentowane postępowanie badawcze umożliwia zweryfikowanie aktualności definicji leksykograficznych i poszerzenie ich o treści nowe, pojawiające się w artykułach prasowych. Przyjęcie perspektywy semantyki ramowej pozwala dostrzec podobieństwa i różnice w konceptualizacji wybranych pojęć czy struktur językowych w różnych kręgach kulturowych, a także przyczynić się może do rozwiązywania problemów natury interkulturowej czy translologicznej.

Bibliografia

- Bartmiński Jerzy. 2007. *Językowe podstawy obrazu świata*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Busse Dietrich. 2012. *Frame-Semantik: Ein Kompendium*. Berlin-Boston: De Gruyter.
- Der Knauer Universallexikon in 15 Bänden*, Bd. 14. 1992. München: Lexikographisches Institut.
- Czachur Waldemar. 2011. *Diskursive Weltbilder im Kontrast. Linguistische Konzeptionen und Methode der kontrastiven Diskursanalyse deutscher und polnischer Medien*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT.
- Duden Deutsches Universalwörterbuch*. 1989. Mannheim: Dudenverlag.
- Dudzik Karina. [w druku]. *Darstellung des Begriffs Toleranz im Deutschen und im Polnischen aus frame-semantic Perspective*. In: *Linguistik Online*.
- Habrajska Grażyna. 1998. *Profilowanie pojęcia tolerancja (w definicjach sformułowanych przez kandydatów na studia polonistyczne UE w roku 1995)*. W: *Profilowanie w języku i tekście*. Red. Bartmiński J., Tokarski R. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
- Klein Josef. 1999. *'Frame' als semantischer Theoriebegriff und als wissensdiagnostisches Instrumentarium*. In: *Interdisziplinarität und Methodenpluralismus in der Semantikforschung*. Hrsg. Pohl I. Frankfurt a.M.: Peter Lang: 157-183.
- Klein Josef. 2002a. *Metapherntheorie und Frametheorie*. In: *Prozesse der Bedeutungskonstruktion*. Hrsg. Pohl I. Frankfurt a.M.: Peter Lang: 179-185.
- Klein Josef. 2002b. *Topik und Frametheorie als argumentations- und begriffsgeschichtliche Instrumente, dargestellt am Kolonialdiskurs*. In: *Neue deutsche Sprachgeschichte: mentalitäts-, kultur- und sozialgeschichtliche Zusammenhänge*. Hrsg. Cherubim D. Berlin-New York: De Gruyter: 167-181.
- Konerding Klaus-Peter. 1993. *Frames und lexikalisches Bedeutungswissen. Untersuchungen zur linguistischen Grundlegung einer Frametheorie und zu ihrer Anwendung in der Lexikographie*. Tübingen: De Gruyter.
- Lönneker Birte. 2003. *Konzeptframes und Relationen. Extraktion, Annotation und Analyse französischer Corpora aus dem World Wide Web*. Berlin: Aka.
- Minsky Marvin. 1975. *A Framework for Representing Knowledge*. In: *The Psychology of Computer Vision*. Eds. Winston P.H. New York: McGraw-Hill: 211-277.
- Pietrucha Monika. 2008. *Rama interpretacyjna pojęcia „tolerancji” we współczesnej polszczyźnie*. W: *Pojęcie – słowo – tekst*. Red. Grzegorzycykowa R., Waszakowa K. Warszawa: Wydawnictwo UW: 79-87.
- Ziem Alexander. 2008. *Frames und sprachliches Wissen. Kognitive Aspekte der semantischen Kompetenz*. Berlin-New York: De Gruyter.
- Ziem Alexander. 2013a. *Frames als Prädikations- und Medienrahmen: Auf dem Weg zu einem integrativen Ansatz*. In: *Online-Diskurse. Theorien und Methoden transmedialer Online-Diskursforschung*. Hrsg. Fraas C., Meier S., Pentzold C. Köln: Herbert von Halem Verlag: 136-172.
- Ziem Alexander. 2013b. *Wozu kognitive Semantik?* In: *Linguistische Diskursanalyse: Neue Perspektiven*. Hrsg. Busse D., Teubert W. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften: 217-242.
- <http://www.duden.de/suchen/dudenonline/toleranz> [Dostęp 25 V 2016]

Summary

METHODOLOGY OF RECONSTRUCTING THE COGNITIVE FRAME OF THE CONCEPT *TOLERANCJA* BASED ON THE FRAME SEMANTICS MODEL BY ALEXANDER ZIEM

The principal aim of this article is to present the author's own analysis model for the creation of a holistic cognitive definition of 'tolerance', based on Alexander Ziem's semantic frame theory. Starting with frame and its constituent elements (slots, fillers, default values), the author compares her own concept and Ziem's model, demonstrating both similarities and differences that can be explained by various aims of the analysis. The last part discusses the advantages of the frame semantics perspective in the research, including contrastive research concerning the meaning of linguistic expressions.

Kontakt z Autorką:
karina.dudzik91@gmail.com